

Hoog spel van Jesse Klaver gedoemd te mislukken

Posted on 25 mei 2022 by Paul Verburgt

Binnenkort kunnen de leden van GroenLinks zich in een referendum uitspreken over de vraag of hun partij bij de Provinciale Statenverkiezingen in 2023 een gezamenlijk lijst met de PvdA moet vormen. De uitslag is bindend, zei Jesse Klaver bij de aankondiging.

Geen mens had dit referendum zien aankomen en menig partijlid voelde zich dan ook danig overvallen. Het partijcongres, dat kennelijk als lastig wordt gezien, is buiten spel gezet. En al te veel bedenktijd wordt de leden niet gegund. Het wordt een flitsreferendum. Er komen drie informatieve ledenbijeenkomsten en dan gaat 2 juni de stembus open.

Op de 11de wordt de uitslag bekend gemaakt.

Laat dat nou exact de dag zijn waarop het congres van de PvdA stemt over het voorstel van een aantal partijleden om met GL een gezamenlijke fractie in de Senaat te vormen.

Pathetisch pleidooi

Het is het een of het ander: of er is een bondje tussen Jesse Klaver en een groepje geestverwanten binnen de PvdA om een fusie te forceren of Klaver neemt in zijn eentje een uitermate riskante gok om dat doel te bereiken.

Zo'n bondje is niet ondenkbaar. Binnen de PvdA zijn nogal wat *hardcore* aanhangers van een fusie te vinden. We herinneren ons bijvoorbeeld het pathetische pleidooi van Frans Timmermans en Marjolein Moorman in *de Volkskrant* van medio april.

Maar we herinneren ons ook hoe honderden PvdA'ers in een Open Brief direct op de rem gingen staan en van het bestuur eisten eerst een fatsoenlijke interne discussie te organiseren. Het bestuur, dat tot dan toe had gezwegen, telde fluks zijn knopen en honoreerde de eis.

In alle rust zou een intern debat plaatsvinden en niets stond van te voren vast, zo suste voorzitter Esther-Mirjam Sent. Streefdatum voor besluitvorming was de Tweede Kamerverkiezing in 2025.

Risico op scheuring

Als het bestuur van de PvdA dit serieus meent, kan het niet anders dan op 11 juni het voorstel om de Senaatsfracties samen te voegen, afwijzen. Want hoe je het ook wendt of keert, zo'n samenvoeging is de eerste stap op weg naar een partijfusie en daartoe is nog niet besloten. Veel ingewikkelder is het niet.

Mocht het bestuur slappe knieën krijgen, dan zullen die honderden leden die de Open Brief hebben ondertekend, wel corrigerend optreden. En als dat niet helpt, is de beer los.

Laten we aannemen dat de PvdA'ers die graag een gezamenlijke Senaatsfractie met GL willen, dit ook wel weten en het risico op een scheuring niet willen nemen.

Jesse op de solotoer

Dan blijft er maar één optie over en die is dat Jesse Klaver met zijn referendum op de solotoer is gegaan.

Is zo'n *Alleingang* denkbaar? Zeker.

GroenLinks staat er niet goed voor. Het electorale potentieel zit rond de acht à tien Kamerzetels, met een plus of een min van enkele zetels, afhankelijk van het functioneren van de partijleider of van belendende progressieve partijen.

Klaver heeft nog wel geprobeerd een 'brede volksbeweging' op gang te brengen, maar dat werd een flop. Ook het afzweren van de 'scorebordpolitiek' en het systematisch meestemmen met het toenmalige kabinet leverden niets op, behalve hoon.

Verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd naar 16 jaar was een andere poging van hem om het kiezerspotentieel te vergroten, maar als het er al van komt, dan zijn we jaren verder. Los van het risico: de jeugd wil nog wel eens op partijen als de PVV stemmen.

Ook een grote linkse partij is een illusie. SP, BIJ1, Volt, PvdD, DENK, niemand wil, en zouden ze willen, dan is het maar zeer de vraag of het leidt tot meer zetels.

Timmermans en Moorman zíjn al groenlinks!

De PvdA wilde eigenlijk ook nooit. Gewoon omdat het electoraal niet nodig was en omdat de partij trots was op haar sociaaldemocratische idealen en bestuurlijke verantwoordelijkheidsbesef. Wie herinnert zich niet het duidelijke afgrijzen van Wouter Bos toen hij werd gedwongen met Femke Halsema en Jan Marijnissen een kop koffie te drinken (zelfs een behoorlijk vergadering was al te veel gevraagd).

De tijden zijn veranderd. De PvdA is van reus dwerg geworden en lijkt dat te blijven. De 'arbeiders' zijn van de partij vervreemd: ze zijn overgestapt naar de PVV en de SP of zitten 'afgehaakt' thuis. Wat van de partij overgebleven is, wordt – althans in de publiciteit – gedomineerd door linksliberaal *angehauchte* academici die geïnspireerd worden door zaken als het klimaat, de EU, migratie, diversiteit en gender. De kernthema's van GroenLinks anders gezegd.

Het is niet voor niets dat mensen als Timmermans, de klimaatpaus van de EU, en Moorman, de voorvrouw in Amsterdam, zo volmondig pleiten voor samengaan met GroenLinks: ze zíjn in feite al groenlinks!

Met de tijd komt de wijsheid

Klaver weet dat en zal met angst en beven hebben gekeken naar de tegenkantingen die binnen de PvdA worden gemaakt tegen samengaan met GroenLinks. Ook hij zal weten dat 40% van de achterban er niets van wil weten. En dat percentage zal rap oplopen zodra men komt te spreken over 'praktische' onderwerpen als het lijsttrekkerschap, de kieslijst, het programma en zeker niet op de laatste plaats de vermogens van de partijen, hun kantoren en hun personeel.

Als hij het al niet zelf heeft bedacht, dan zullen partijstrategen Klaver wel hebben verteld dat de beoogde rustige discussie binnen de PvdA de kansen op een fusie alleen maar kleiner zal maken. Met de tijd komt de wijsheid en dat zal ook bij de sociaaldemocraten gelden.

Cultuurverschillen, andere wereldbeschouwingen, uiteenlopende prioriteiten en het ontbreken van een dringende noodzaak behalve om het vege partijlijf te redden, het zal niet bijdragen tot grote fusielust.

Erger, als het interne debat vastloopt en er zelfs een scheuring of majeur ledenverlies dreigt, wordt fusie helemaal illusoir.

Bovendien is de kans groot dat mettertijd de liefde voor de sociaaldemocratie herleeft. Het GroenLinkse levensideaal staat ver af van de sociaaldemocratie en reken maar dat de pleitbezorgers zullen wijzen op de successen van de Deense zusterpartij.

Meel in de mond

Het is nu of nooit, moet Klaver hebben gedacht. Ik regel bij mijn onvoorbereide achterban een referendumuitslag die exact hetzelfde luidt als het voorstel dat op 11 juni op het PvdA-congres in stemming komt. Zeg dan nog maar eens nee!

Het is hoog spel.

Het is zoals gezegd zeer de vraag of de PvdA uiteindelijk besluit tot een gezamenlijke Senaatsfractie. Teken aan de wand is ook dat de nieuwe partijleider Attje Kuiken over dit onderwerp met meel in de mond praat.

Nein danke

Maar los daarvan zit Klaver in eigen huis met een groot probleem. Zijn onverhoedse referendum heeft grote boosheid opgewekt. Een Open Brief die inmiddels honderden leden hebben ondertekend, laat er geen twijfel over bestaan. *Fusie? Nein danke*. In woord en beeld een verwijzing naar de iconische en identiteitsbepalende actie tegen kernenergie van de Duitse zusterpartij van GroenLinks. Heel veel duidelijker kun je niet zijn.

Nou ben ik geen politicus en al helemaal geen politicus die ervaring heeft met 'geleide democratie', maar ik voorspel dat dit verkeerd gaat uitpakken.

Ook voor Klaver. Hij kan geen kant meer op. Het referendum doorzetten levert intern oorlog op, het referendum van tafel halen kan alleen als hij zijn ontslagbrief ervoor in de plaats legt.

Bij een bijeenkomst van PvdA- en GL-leden op 23 mei verkondigde Klaver wel dat die gezamenlijke Senaatsfractie geen voorbode van een partijfusie is, maar dan vraag je je toch af waarom er op stel en sprong een referendum moet worden gehouden.

Jesse Klaver zit klem en hij weet het.

Corinne Ellemeet zal zich ondertussen wel warm lopen.

Paul Verburgt *schrijft wekelijks columns, artikelen en analyses voor Wynia's Week over politiek en samenleving.*

U kunt de broodnodige, nuchtere en onafhankelijke berichtgeving van Wynia's Week mede mogelijk maken. Kijk ***HIER****. Hartelijk dank!*